

де x_i – абсолютні частоти вибірки, \bar{x} – середня частота досліджуваної одиниці вибірки, n – кількість підвбірок у вибірці [9, 77].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Використання описового, структурних, психолінгвістичних та статистичних методів допомагає краще вирішити проблему символічного значення звуків мови, дослідити зв'язок між формою та змістом слова.

Перспективність та ефективність застосування психолінгвістичних та статистичних методів убачаємо в подальшому вивченні символічності звуків різних мов та визначенні ролі символічного значення у створенні образів художньої літератури.

Список використаної літератури

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М. : Сов. энцикл., 1969. – 607 с.
2. Журавлев А. П. Фонетическое значение. / А. П. Журавлев. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1974. – 160 с.
3. Иванова Л. П. Курс лекций по общему языкознанию : науч. пособие / Л. П. Иванова. – К. : Освіта України, 2006. – 312 с.
4. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання : монографія / А. А. Калита. – К. : Вид. центр Київ. держ. лінгв. ун-ту, 2001. – 351 с.
5. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган. – К. : Вид. центр «Академія», 2006. – 463 с.
6. Кузнецов А. М. От компонентного анализа к компонентному синтезу / А. М. Кузнецов. – М. : Наука, 1986. – 125 с.
7. Лингвистический энциклопедический словарь / В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энцикл., 1990. – [1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги : IBM PC : MS Windows 95 ; процесор Pentium, 16МВ ОЗУ, 4-швидкісний CD-ROM, SVGA-відеокартка (640x480x65 536 кольорів), 16-бітна звукова картка, Інтернет-браузер. – Назва з екрану].
8. Лурия А. Р. Язык и сознание / А. Р. Лурия – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1979. – 320 с.
9. Перебийніс В. І. Статистичні методи для лінгвістів : навч. посіб. / В. І. Перебийніс. – Вінниця : Нова кн., 2002. – 168 с.
10. Перебийніс В. І. Що дає статистика мовознавцям? Т. 6 / В. І. Перебийніс // Вісн. КНЛУ. – Серія «Філологія». – 2003. – № 2. – С. 27–32.
11. Петренко В. Ф. Основы психосемантики / В. Ф. Петренко. – СПб. : Питер, 2005. – 480 с.
12. Родионова Н. В. Семантический дифференциал (обзор литературы) / Н. В. Родионова // Социология. – 1996. – № 7. – С. 161–183.
13. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2010. – 844 с.
14. Смирницкий А. И. Значение слова / А. И. Смирницкий // Вопр. языкознания. – 1955. – № 2. – С. 79–90.
15. Фортунатов Ф. Ф. Избранные труды. Т. 1 / Ф. Ф. Фортунатов. – М. : Гос. учеб.-пед. изд-во М-ва просвещения РСФСР, 1956. – 450 с.
16. Osgood Ch. The Measurement of Meaning / Ch. E. Osgood, G. J. Suci, P. H. Tannenbaum. – Urbana and Chicago : University of Illinois Press, 1957. – 346 p.

Статтю подано до редколегії
26.03.2012 р.

УДК 811. 111: 81'42

Ю. Б. Мінцис – асистент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Е. Є. Мінцис – старший викладач кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Семантичні особливості демінутивного суфікса -у та його похідних -іє, -еу (на матеріалі сучасної англійської мови)

*Роботу виконано на кафедрі англійської філології
ПНУ ім. В. Стефаника*

У статті здійснено спробу узагальнити результати досліджень проблеми демінутивно-оцінних афіксів у сучасному мовознавстві, провести системний аналіз демінутивного суфікса -у, його похідних -іє, -еу та визначити їх семантичні особливості.

Ключові слова: оцінні афікси, демінутив, суфікс, позитивна та негативна конотація.

© Мінцис Ю. Б., Мінцис Е. Є., 2012

Минцис Ю. Б., Минцис Э. Е. Семантические особенности диминутивного суффикса -у и его производных -ie, -ey (на материале современного английского языка). В статье сделана попытка обобщить результаты исследования проблемы диминутивно-оценочных аффиксов в современном языкознании, провести системный анализ диминутивного суффикса -у, его производных -ie, -ey и определить их семантические особенности.

Ключевые слова: оценочные аффиксы, диминутив, суффикс, позитивная и негативная коннотация.

Mintsys Yu. B., Mintsys E. Y. Semantic Peculiarities of the Diminutive Suffix -y and Its Derivatives -ie, -ey (Based on Modern English). The article presents an attempt to survey the findings in the problem of diminutive-evaluative affixes in modern linguistics, to make a systemic analysis of the diminutive suffix -y and its derivatives -ie, -ey and define their semantic peculiarities.

Key words: evaluative affixes, diminutive, suffix, positive and negative connotation.

Постановка наукової проблеми та її значення. Словотвір є поширеним способом збагачення словника. Найбільш типовою формою словотвору в англійській мові є афіксація, яка включає префіксацію і суфіксацію. Особливе місце серед афіксів займає оцінна афіксація.

Оцінна афіксація – це особливий підклас дериваційної морфології, у якій афікси додаються до основ з метою утворення похідних слів для позначення розміру чи вираження емоцій (у формі демінутивів/аугментивів) [6].

Клаус Шнайдер стверджує, що в англійській мові існують не тільки аналітичні, а й синтетичні демінутивні маркери. До останніх він відносить суфікси -у, -ie, -ette, -let, -kin, -een, -s, -roo, -pegs, які вважаються найбільш продуктивними суфіксами в англійській мові [10].

Актуальність і мета запропонованої статті визначаються потребою системно проаналізувати суфікс -у (та його похідних -ie, -ey), як найпродуктивніший з усіх демінутивних суфіксів. Відповідно до мети поставлено такі **завдання:** узагальнити результати досліджень цієї проблеми у сучасному мовознавстві та визначити семантичні особливості демінутивного суфікса -у. **Об'єкт** дослідження – демінутивний суфікс -у та його похідні -ie, -ey у складі лексичних одиниць; **предмет** – семантичні особливості оцінного потенціалу цього демінутивного суфікса.

Хоча проблемі демінутивності, в тому числі оцінної афіксації, яка є одною з суперечливих проблем сучасного мовознавства, присвячені дослідження вітчизняних та зарубіжних лінгвістів (Л. І. Корунець, С. Ш. Ісакова, Н. М. Раєвська, К. П. Шнайдер, В. У. Дресслер та ін.). **Новизна** статті полягає у комплексному аналізі одного з демінутивних суфіксів та його конотацій у різних словотвірних формах.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Походження суфікса -у/-ie є «одною з етимологічних таємниць сучасної англійської історичної лінгвістики». Існують гіпотези, що він запозичений зі старофранцузької у XV ст., а з кельтської – у XIII ст. [9].

Л. І. Корунець дотримується думки, що категорія демінутивності в англійській мові наявна лише у деяких конкретних іменниках. Проте вона стверджує, що суфікс -у та його варіанти -ie, -ey, на відміну від усіх інших демінутивних суфіксів англійської мови, дуже часто вживається для утворення зменшеної форми як від загальних (frog – froggy, lad – laddie), так і від власних чоловічих і жіночих імен (Ann – Annie, David – Davey, Elizabeth – Bessie) [2, 81–82].

В. Дресслер вважає, що продуктивність способів утворення демінутивів за допомогою суфіксів досить низька й демінутиви утворюються переважно від іменникової основи та іноді від прикметникової (short-ie, fatt-y). Згідно з В. Дресслера, оцінні суфікси утворюють зменшувальні власні імена, терміни для позначення родинних стосунків та характерні для дитячого дискурсу (Johnn-y, Kat-ie, mumm-y, dadd-y, bunn-y) [8, 112].

А. Вежбицька виділяє прагматичний аспект у суфіксі -ie. Так, називаючи москітів mozzies, мовець має на увазі їх маленький розмір (а не пестливе значення), а також сподівається, що адресат поділяє його жартівливе, неформальне ставлення до зображуваного об'єкта, а також відразу до довгих слів [8, 113]. Ось ще декілька подібних прикладів: mushies (mushrooms), prezies (presents), barbie (barbecue), lippie (lipstick).

А. О. Буряковська зазначає, що іменники, які утворюються способом додавання до основи суфікса -у (-ie, -ey), мають зменшувально-пестливе значення (Kitty, mommy, dearie, baddie). У більшості випадків, додаючи слову емоційне значення, цей суфікс не змінює предметно-логічне. Тобто слова sonny, auntie позначають ті ж поняття, що й слова без демінутивного суфікса. Такі демінутивні

утворення не позначають новий об'єкт, а виражають ставлення мовця до нього [1, 58], додаючи лексемі різноманітні відтінки значення. Так, *doggy* виражає пестливість, *weerie* (розмовна назва для дуже сентиментальних фільмів, так званих «tear-jerkers») – насмішку, іронію. Демінутиви є однією із характерних рис розмовного стилю. Наприклад, *undies* (жіноча нижня білизна), *hottie* (сексуально приваблива людина) [7, 27]. Також типовими для розмовного стилю є синонімічні ряди, які утворюються за допомогою суфікса -у (-ie, -ey). Найчастіше синоніми-демінутиви використовуються у лексико-семантичних групах іменників на позначення особи й істоти: *girlie-lassie-popsy*, *kitty-catty*. Однією з причин синонімії в системі демінутивів є висока продуктивність демінутивних суфіксів у цілому та суфікса -у зокрема [4, 45–47]. Досить часто трапляються редуплікаційні утворення типу *lovey-dovey* (wife), *sacky-dacky* (bed), *spooky-wooky* (an African), *conny-onny* (condensed milk), *to dilly-dally* (to be idle) та ін. [3, 27].

Цікавим є те, що демінутивний суфікс -у слугує для утворення евфемістичної лексики у таких семантичних полях, як частини тіла, хвороби і секс, хоча, як зазначає Л. С. Ярова, цей спосіб евфемізації не є продуктивним. Наприклад, *booby* (a mad person), *chubby* (fat), *girlie* (a prostitute), *welly* (a contraceptive sheath) [5, 7].

Деякі прізвиська, які дають друзям, домашнім тваринам, незнайомцям чи навіть речам та які часто вказують на певні риси чи дії, що є характерними для зображуваного об'єкта, також утворюються за допомогою демінутивного суфікса -у та додають прізвиську комічної, жартівливої чи іронічної конотації. Наприклад, *Barfy* (the name of a cat that throws up often), *Knitsy* (the nickname for a particular woman who often knits), *Baldy* (for a person who is bald), *Lefty* (for a person who is a south paw) [6].

Як уже зазначалося, суфікс -у/-ie може додаватися до ад'єктивної основи. У цьому разі прикметник трансформується в іменник. Наприклад, *brown-ie*, *quick-ie*. Крім цього, саме суфікс, а не основа, визначає форму множини: *mousie* → *mous-ie-s*, *mic-ie*, *mic-ie-s* [8, 113].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз дає можливість зробити такі висновки:

- питання демінутивності привертає увагу багатьох сучасних мовознавців;
- демінутивність в англійській мові не є винятково морфологічною категорією;
- синтетичний спосіб утворення демінутивів є досить поширеним;
- ступінь продуктивності демінутивного суфікса -у та його похідних -ie, -ey є високою;
- шляхом додавання цього суфікса здебільшого до номінативних, а також ад'єктивних і рідше вербальних основ утворюються лексеми з різноманітними конотаціями, як позитивними, зменшувально-пестливими, так і дещо негативними, іронічними;
- демінутивний суфікс -у та його похідні -ie, -ey застосовуються для утворення лексики, що належить до різних функціональних стилів (літературного, розмовного тощо).

Результати дослідження можна використати під час викладання курсів лексикології, стилістики, загального та порівняльного мовознавства. Перспективним є системний аналіз інших продуктивних демінутивних суфіксів в англійській мові.

Список використаної літератури

1. Буряковская А. А. Деминутивность в английской языковой картине мира : дис. ... канд. филос. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / А. А. Буряковская. – Тула, 2008. – 153 с.
2. Корунець Л. І. Категорія демінутивності в англійській та українській мовах / Л. І. Корунець // Мовознавство. – 1981. – № 4. – С. 81–85.
3. Мехеда М. И. Дихотомия «экономия vs. избыточность» в субстандартном словообразовании (на материале русских и английских редупликативов) : автореф. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.20 «сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / М. И. Мехеда. – Тюмень, 2010. – 27 с.
4. Паньків О. Б. Демінутиви-синоніми в просторіччі сучасної англійської мови / О. Б. Паньків // Мовознавство. – 1990. – № 3. – С. 45–47.
5. Ярова Л. С. Способы образования эвфемизмов в английском языке [Электронный ресурс] / Л. С. Ярова. – Режим доступа : http://www.pglu.ru/lib/publications/University_Reading/2008/II/uch_2008_II_00038.pdf
6. Albair Joshua. What is the State of Evaluative Affixes in Contemporary English? [Electronic resource] / J. Albair // Durham, New Hampshire: University of New Hampshire. – 2010. – Vol 1, N. 1. – Mode of access : www.llas.ac.uk/resourcedownloads/3088/Debut_vol_1_albair.pdf
7. Blake B. J. All about Language / B. J. Blake. – N. Y. : Oxford University Press, 2008. – 256 p.

8. Dressler W. U. Morphopragmatics: Diminutives and intensifiers in Italian, German, and other languages / W. U. Dressler, L. M. Barbaresi // Trends in Linguistics: Studies and Monographs. – Berlin ; N. Y : Mouton de Gruyter, 1994. – 682 p.
9. Shields K. Jr. On the origin of the English diminutive suffix -y, -ie [Electronic resource] / K. Jr. Shields. – Mode of access : <http://www.thefreelibrary.com/On+the+origin+of+the+English+diminutive+suffix+-y%2c+-ie.-a092803251>
10. Schneider K. P. Diminutives in English [Electronic resource] / K. P. Schneider // LINGUIST List 15.250 : Morphology / Syntax, 2004. – Mode of access : <http://linguistlist.org/issues/15/15-250.html>

Статтю подано до редколегії
26.03.2012 р.

УДК 811.111'06'37'372-116

О. П. Молочко – асистент кафедри англійської мови
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Семантична структура назв емоцій в авторському дискурсі Дж. Остін

*Роботу виконано на кафедрі англійської мови
ЧНУ ім. Юрія Федьковича*

Статтю присвячено вивченню та аналізу внутрішньої форми назв емоцій в авторському дискурсі. На основі психологічних знань про емоції пояснені їхні семантичні структури. Узагальнено наявні лінгвістичні та філософські дослідження внутрішньої форми слова, систематизовано лексичні назви емоцій в авторському дискурсі. На матеріалі внутрішньої форми слова показано, як в англійській мовній картині світу інтерпретується емоційна сфера людини.

Ключові слова: внутрішня форма (семантична структура) назв емоцій, семантична мотивація, емотивність, авторський дискурс, етимологія.

Молочко О. П. Семантическая структура названий эмоций в авторском дискурсе Дж. Остин. В статье проводится исследование и анализ внутренней формы названий эмоций в авторском дискурсе. На основании психологических представлений о эмоциях подаются объяснения их семантических структур. Обобщаются существующие лингвистические и философские исследования внутренней формы слова, систематизируются лексические названия эмоций в авторском дискурсе. На материалах внутренней формы слова показывается, как интерпретируется эмоциональная сфера человека в английской языковой картине мира.

Ключевые слова: внутренняя форма (семантическая структура) названий эмоций, семантическая мотивация, эмотивность, авторский дискурс, этимология.

Molochko O. P. Emotion Nominations' Semantic Structure in the Author's Discourse of Jane Austen. The article is a study of the emotion nominations' internal form in the author's discourse. In terms of the main cognitive and psychological knowledge of emotions, explanations of their semantic structures have been given. Current linguistic and philosophical studies of word's internal form have been summarized; lexical emotion nominations have been systematized in the author's discourse. On the basis of word's internal form the emotional sphere of an individual has been interpreted in English image of the world.

Key words: emotion nominations' internal form (semantic structure), semantic motivation, emotivity, author's discourse, etymology.

Постановка наукової проблеми та її значення. Обрана тема зумовлена важливими тенденціями сучасної лінгвістики, а саме: прагненням до вивчення мовних картин світу, інтересом до історичного розвитку лексичної семантики слів та до лексики, яка позначає непередметні сутності. Проблему внутрішньої форми слова вперше у світовому та вітчизняному мовознавстві розглядали В. фон Гумбольдт та О. О. Потєбня. Визначення семантичної структури слова знаходимо в працях мовознавців І. В. Арнольда, М. А. Холідея, В. М. Русанівського, Т. Р. Кияка та П. О. Сілігея. Водночас уточнення потребують власне аспекти вивчення внутрішньої форми назв емоцій.